Vinterknoppar och sommarskott

Kännetecken på 116 vanliga träd och buskar

Lärdomsprov

Tua Nummelin / vux07

Handledare Isa Palmén

Axxell utbildning ab / Överby

13.10.2008

Sammandrag

Tua Nummelin. 2008. Vinterknoppar och sommarskott. Kännetecken på 116 vanliga träd och buskar. Lärdomsprov, Axell utbildning ab / Överby.

Verket omfattar kännetecken på 116 vanliga träd och buskar och fokuserar på detaljer på vinter- och sommarskott, så som knoppar, bark och blad. Kännetecknen tas upp i texten och är illustrerade med fotografier. Information om de här detaljerade kännetecknen kan vara svår att hitta både i litteraturen och på internet. Däremot tas här inte med uppgifter om habitus, växtplats eller odlingsanvisningar, därför att den informationen finns lättillgänglig.

Till den här helheten hör också en karta med växternas placering på Överby och Margaretebergsparkens område i Esbo och 151 laminerade övningskort med fotografier på växterna på ena sidan och växtens namn (det vetenskapliga, svenska och finska) på andra sidan. Korten kan användas till att lära sig känna igen växterna och till att öva sig på deras namn.

Allt material förutom kartan överlämnas dessutom i elektronisk form till Axxell / Överby med rätt för lärare och elever att använda det i utbildningen av trädgårdsmästare. Om enskilda bilder används i andra sammanhang än det ursprungliga bör källhänvisning göras i samband med bilden. Kartan överlämnas i pappersform och får också användas av skolan.

Där annan fotograf inte är angiven är bilderna tagna av Tua Nummelin.

Innehåll

Barrväxter

1	Abies balsamea	Balsamgran	Palsamipihta
2	Abies concolor	Coloradogran	Harmaapihta
3	Abies sibirica	Pichtagran	Siperianpihta
4	Juniperus communis	En	Kataja
5	Juniperus communis 'Repanda'	Dvärg-en	Kääpiökataja
6	Juniperus squamata 'Blue carpet	Blå-en	Sinikataja
7	Larix	Lärk	Lehtikuusi
8	Microbiota decussata	Kryptuja	Tuivio
9	Picea abies	Gran	Metsäkuusi
10	Picea glauca 'Conica'	Sockertoppsgran	Kartiovalkokuusi
11	Picea omorika	Serbgran	Serbiankuusi
12	Picea omorika 'Nana'	Liten serbgran	Kääpiöserbiankuusi
13	Picea pungens 'Glauca'	Blågran	Hopeakuusi
14	Pinus cembra	Cembratall	Sembramänty
15	Pinus mugo 'Pumilio'	Dvärgbergtall	Kääpiövuorimänty
16	Pinus peuce	Makedonisk tall	Makedonianmänty
17	Pinus sylvestris	Tall	Mänty
18	Pseudotsuga menziesii	Douglasgran	Douglaskuusi
19	Taxus cuspidata	Japansk idegran	Japaninmarjakuusi
20	Thuja occidentalis	Tuja	Kanadantuija

Lövfällande träd

21	Acer platanoides	Lönn	Metsävaahtera
22	Acer platanoides 'Faassen's Black'	Svartlönn	Hurmevaahtera
23	Aesculus hippocastanum	Hästkastanj	Balkaninhevoskastanja
24	Alnus glutinosa	Klibbal	Tervaleppä
25	Alnus incana	Gråal	Harmaaleppä
26	Betula pendula	Vårtbjörk	Rauduskoivu
27	Betula pendula 'Dalecarlica'	Ornäsbjörk	Taalainkoivu
28	Betula pubescens	Glasbjörk	Hieskoivu
29	Caragana arborescens 'Walker'	Hängfjäder-karagan	Walkerinhernepensas
30	Caragana arborescens 'Pendula'	Hängkaragan	Riippahernepensas
31	Fraxinus excelsior	Ask	Saarni
32	Malus domestica	Äpple	Tarhaomenapuu
33	Malus Purpurea-gruppen 'Royalty'	Purpurapel	Purppuraomenapuu
34	Populus balsamifera	Balsampoppel	Palsamipoppeli
35	Populus tremula	Asp	Metsähaapa
36	Populus x berolinensis	Berlinerpoppel	Berliininpoppeli
37	Prunus cerasus	Surkörsbär	Hapankirsikka
38	Prunus domestica	Plommon	Luumu
39	Prunus maackii	Gulbarkig hägg	Tuohituomi
40	Prunus padus	Hägg	Tuomi
41	Pyrus communis	Päron	Päärynä

42	Quercus robur	Ek	Tammi
43	Salix alba var. Sericea 'Sibirica'	Silverpil	Hopeasalava
44	Salix caprea	Sälg	Raita
45	Salix daphnoides	Daggvide	Härmäpaju
46	Salix fragilis 'Bullata'	Klotpil	Terijoensalava
47	Sorbus americana	Amerikansk rönn	Amerikanpihlaja
48	Sorbus aucuparia	Rönn	Kotipihlaja
49	Sorbus hybrida	Oxelrönn	Suomenpihlaja
50	Sorbus intermedia	Oxel	Ruotsinpihlaja
51	Tilia cordata	Lind	Metsälehmus
52	Tilia platyphyllos	Bohuslind	Isolehtilehmus
53	Ulmus glabra	Skogsalm	Vuorijalava

Lövfällande buskar

54	Acer tataricum ssp. ginnala	Ginnalalönn	Mongolianvaahtera
55	Amelanchier alnifolia	Bärhäggmispel	Marjatuomipihlaja
56	Amelanchier lamarckii	Prakthäggmispel	Rusotuomipihlaja
57	Amelanchier spicata	Häggmispel	Isotuomipihlaja
58	Aronia x prunifolia	Slånaronia	Koristearonia
59	Berberis thunbergii	Häckberberis	Japaninhappomarja
60	Berberis thunbergii 'Atropurpurea'	Röd häckberberis	Purppurahappomarja
61	Berberis x ottawensis 'Superba'	Holländsk blodberberis	Hurmehappomarja
62	Caragana arborescens	Sibirisk ärtbuske	Siperianhernepensas
63	Chaenomeles japonica	Liten rosenkvitten	Japaninruusukvitteni
64	Cornus alba 'Sibirica'	Korallkornell	Koralikanukka
65	Cornus alba 'Sibirica Variegata'	Brokbladig kornell	Viirukirjokanukka
66	Cornus alba ssp. Stolonifera 'Flaviramea'	Gullkornell	Keltaoksakanukka
67	Corylus avellana	Hassel	Pähkinäpensas
68	Cotoneaster integerrimus	Tyskt oxbär	Euroopantuhkapensas
69	Cotoneaster lucidus	Häckoxbär	Kiiltotuhkapensas
70	Crataegus grayana	Häckhagtorn	Aitaorapihlaja
71	Crataegus x media 'Paul's Scarlet'	Rosenhagtorn	Ruusuorapihlaja
72	Cytisus decumbens	Krypginst	Suikerovihma
73	Dasiphora fruticosa	Ölandstok	Pensashanhikki
74	Forsythia ovata	Tidig forsythia	Koreanonnenpensas
75	Hippophaë rhamnoides	Havtorn	Tyrni
76	Hydrangea arborescens	Fylld vidjehortensia	Pallohortensia
77	Hydrangea paniculata 'Grandiflora'	Syrenhortensia	Syyshortensia
78	Hydrangea paniculata 'Praecox'	Tidig syrenhortensia	Kuutamohortensia
79	Laburnum alpinum	Alpgullregn	Kaljukultasade
80	Lonicera caerulea	Blåtry	Sinikuusama
81	Lonicera tatarica 'Rosea'	Rosentry	Rusokuusama
82	Malus toringo var. Sargentii	Bukettapel	Marjaomenapensas
83	Philadelphus coronarius	Doftschersmin	Pihajasmike
84	Philadelphus lewisii var gordonianus 'Tähtisilmä'	Gordonschersmin	Loistojasmike

85	Physocarps opulifolius 'Luteus'	Gul smällspirea	Keltaheisiangervo
86	Prunus pumila var. depressa	Sandkörsbär	Lamohietakirsikka
87	Ribes alpinum	Måbär	Taikinamarja
88	Ribes aureum	Gullrips	Kultaherukka
89	Ribes nigrum	Svarta vinbär	Mustaherukka
90	Ribes rubrum-gruppen	Röda och vita vinbär	Puna- ja valkoherukka
91	Ribes UVA-crispa-gruppen	Krusbär	Karviainen
92	Rubus idaeus	Hallon	Vadelma
93	Rubus odoratus	Rosenhallon	Tuoksuvatukka
94	Salix purpurea	Rödvide	Punapaju
95	Salix viminalis	Korgvide	Koripaju
96	Sambucus nigra	Fläder	Mustaselja
97	Sambucus racemosa	Druvfläder	Terttuselja
98	Sorbaria sorbifolia	Rönnspirea	Viitapihlaja-angervo
99	Spiraea betulifolia	Björkspirea	Koivuangervo
100	Spiraea x billardii	Klasespirea	Rusopajuangervo
101	Spiraea densiflora	Amerikansk praktspirea	Rinneangervo
102	Spiraea 'Grefsheim'	Hybridspirea	Norjanangervo
103	Spiraea japonica 'Froebelii'	Rosenspirea	Ruusuangervo
104	Spiraea japonica 'Little princess'	Dvärgpraktspirea	Keijuangervo
105	Stephanandra incisa 'Crispa'	Stefanandra	Seppelvarpu
106	Symphoricarpos albus var. Laevigatus	Snöbär	Valkolumimarja
107	Syringa vulgaris	Syren	Pihasyreeni
108	Syringa x Henryi	Norrlandssyren	Puistosyreeni
109	Viburnum lantana	Parkolvon	Villaheisi
110	Viburnum opulus 'Pohjan neito'	Snöbollsbuske	Lumipalloheisi

Vintergröna växter

111	Mahonia aquifolium	Mahonia	Mahonia
112	Rhododendron Tigerstedtii-gruppen	Rhododendron Tigerstedtii-gruppen	Marjatanalppiruusu
113	Vinca minor	Vintergröna	Pikkutalvio

Rosor

114	Rosa pimpinellifolia	Pimpinellros	Pimpinellaruusu
115	Rosa rugosa	Vresros	Kurtturuusu
116	Rosa Rugosa-gruppen ’Hansa’	Rugosaros	Tarhakurtturuusu

Barrväxter

Abies balsamea **1**

Balsamgran

Palsamipihta

Knopparna är runda och trubbiga. Barren är mjuka, doftar och bryts lätt av. Barren växer ut åt sidorna, så att det bildas en ”bena” mitt på skottet. Barrens undersida har vita strimmor.

Abies concolor **2**

Coloradogran

Harmaapihta

En ädelgran med mycket stora, t.o.m. 65 mm långa blågrå barr. Barren är mjuka och lite böjda och ger ett ”burrigt” intryck.

Abies sibirica **3**

Pichtagran

Siperianpihta

Ett högt och smalt träd med ganska korta grenar och rak stam. Eftersom trädet börjar växa så fort vädret blir varmare kan toppskotten frysa och orsaka förgreningar. Barren är böjliga, glänsande, trubbiga och med två vita strimmor på undersidan. Barren växer snett framåt och täcker grenen. Knopparna är trubbiga, vilket är typiskt för *Abies*.

Juniperus communis **4**

En

Kataja

Skotten är korta. Barren är korta, vassa, silvergröna och sitter tre och tre runt hela grenen och doftar.

Juniperus communis ’Repanda’ **5**

Dvärg-en

Kääpiökataja

En marktäckande barrväxt. Barren sitter i tofsar på skott som är längre än på den vanliga enen.

Juniperus squamata ’Blue Carpet’ **6**

Blå-en

Sinikataja

En marktäckande lite en med blågrå, korta, små barr. Skottens toppar hänger ofta lite neråt.

Larix decidua och Larix sibirica 7

Europeisk lärk och sibirisk lärk

Euroopanlehtikuusi, siperianlehtikuusi

Barrträd, som fäller barren till hösten. Barren är mjuka och sitter i knippen. Sorterna liknar varandra mycket och är svåra att skilja på. *L. decidua* har en något mindre kotte (ca 2cm) med raka fröfjäll och rödare honblommor. *L. sibirica* har en något större kotte (ca 3cm) med ludna inböjda fröfjäll.

Kottar på Larix sibirica (bild Curt Lönnberg).

Microbiota decussata 8

Kryptuja

Tuivio

Kryptujan skiljer sig från tujan i det att den har ett krypande växtsätt, får en brunare färg till vintern, har spetsigare fjäll och mycket sällan har kottar. Om den har kottar är de pyttesmå. Kryptujan känns strävare än tujan då man drar med handen ”mothårs”, och då man ser nära på den kan man se små taggar.

Picea abies **9**

Gran

Metsäkuusi

De 1 – 2 cm långa barren växer så att de täcker grenen. Barren är smala och vassa. Kottar bildas först vid 40-års ålder.

Picea glauca ’Conica’ **10**

Sockertoppsgran

Kartiovalkokuusi

En konformad liten gran med väl förgrenade skott, små barr och spetsiga knoppar.

Picea omorika 11

Serbgran

Serbiankuusi

En gran med smalt växtsätt. Grenarnas spetsar böjer sig uppåt så att man kan se den ljusare undersidan. De unga skotten är håriga. Barren är platta, ganska mjuka och trubbiga i spetsen och känns inte stickiga. På ovansidan är barren glänsande mörkgröna och på undersidan har de två vita strimmor. Kottarna är 4 – 6 cm långa och hängande med brett rundade och i spetsen något tandade fröfjäll.

Picea omorika 'Nana' **12**

Liten serbgran

Kääpiöserbiankuusi

En liten gran med tätt växtsätt och korta skott. Barren är placerade platt och skotten ser tillplattade ut.

Picea pungens ’Glauca’ 13

Blågran

Hopeakuusi

En gran med blå- eller grågröna barr, som är styva och stickande. Kvistarna ser burriga ut då barren sticker ut uppåt och åt sidorna.

Pinus cembra **14**

Cembratall

Sembramänty

En tall med smala och styva barr som sitter i knippen på fem stycken. Årsskotten har filtartad behåring.

Pinus mugo 'Pumilio' **15**

Dvärgbergtall

Kääpiövuorimänty

En dvärgform av bergtall. Skotten påminner om vanlig tall, men har mörkare bark och kottarna har inget "skaft", utan sitter fast direkt på grenen.

Pinus peuce **16**

Makedonisk tall

Makedonianmänty

En tall där barren sitter i knippen på fem. Årsskottet är kalt och slätt.

Pinus sylvestris **17**

Tall

Mänty

Barren sitter två tillsammans på ett litet kortskott. Färgen på barren är grågrön och silverskiftande. Skottens bark är gråbrun.

Pseudotsuga menziesii **18**

Douglasgran

Douglaskuusi

Barren är långa och mjuka och spretar åt alla håll runt grenen på ett sätt som påminner om en flaskborste. Årsskottet är också mjukt och böjligt. Knopparna är spetsiga.

Taxus cuspidata **19**

Japansk idegran

Japaninmarjakuusi

En vintergrön barrväxt med mörkgröna, spiralställda och platta barr. Bildar ett rött, giftigt, bärliknande fröämne.

Thuja occidentalis **20**

Tuja

Kandantuija

Ett vintergrönt barrträd med fjällika, korta barr. Tujan doftar om bladen krossas. Kottarna och barren är större och växtsättet är spretigare än hos kryptujan.

Lövfällande träd

Acer platanoides 21

Lönn

Metsävaahtera

Lönnen har handflikigt blad och tvådelad klyvfrukt. Blommar i maj-juni med gulgröna, honungsdoftande upprätta kvastar. På vinterskotten finns röda korsvis motsatta knoppar. Ändknoppen är större än sidoknopparna. Bladärret omsluter stammen helt.

Acer platanoides ’Faassen’s Black’ **22**

Svartlönn

Hurmevaahtera

Svartlönnen har svartröda blad. I övrigt är den lika som den vanliga lönnen.

Aesculus hippocastanum **23**

Hästkastanj

Balkanin hevoskastanja

Vinterknopparna är stora, klibbiga och doftar inte. Bladärren är stora och har sju prickar. Bladen är stora, fem- till sjufingrade och upp till 25 cm breda. Blommar med upprättstående vita blomställningar i maj. Sedan bildas gröna taggiga och giftiga frukter.

Alnus glutinosa **24**

Klibbal

Tervaleppä

Vinterskotten har strödda knoppar som är lila-blåskiftande. Bladen är blanka, nästan runda och ofta urnupna i spetsen. Bladen är ljusgröna på undersidan. Unga blad och skott är klibbiga. Har skilda han- och honblommor. De senare utvecklas till så kallade alkottar.

Alnus incana **25**

Gråal

Harmaaleppä

Årsskotten är grå och håriga med strödda, grå knoppar. Bladen är spetsigt äggrunda, matta och håriga samt grå på undersidan. Skilda han- och honhängen, av vilka de senare bildar så kallade alkottar.

Betula pendula 26

Vårtbjörk

Rauduskoivu

Barken är ofta vertikalt uppsprucken nertill på äldre träd. Årsskotten är kala och känns sträva på grund av hartsvårtorna. Bladen triangulära med utdragen spets och dubbelsågad bladkant.

Betula pendula ’Dalecarlica’ **27**

Ornäsbjörk

Taalainkoivu

Ornäsbjörken är en form av vårtbjörk, men med pardelade flikiga blad. Flikarna är långa, smala och glest tandade.

Betula pubescens **28**

Glasbjörk

Hieskoivu

Årsskotten är håriga och saknar hartsvårtor. Bladen är ovala, kortspetsade och med enkelsågad bladkant. Knopparna är lite klibbiga. Blommar med skilda han- och honhängen.

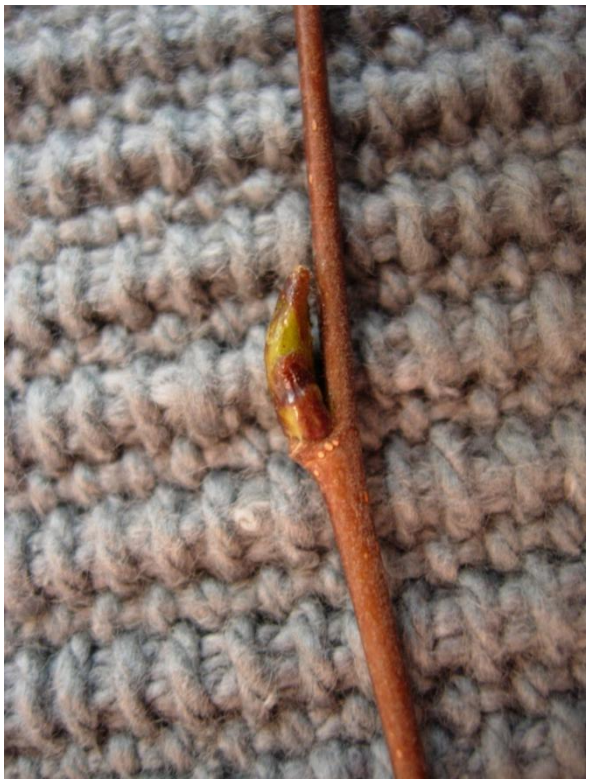

Caragana arborescens ’Walker’ 29

Hängfjäderkaragan

Walkerinhernepensas

Litet träd med hängande växtsätt och små tunna, lansettlika blad. Blommar med gula blommor i maj-juni och senare bildas små fröskidor. Bilder av skott och blomma Curt Lönnberg

Caragana arborescens ’Pendula’ 30

Hängkaragan

Riippahernepensas

Ett litet träd med nerhängande grenar, som är en hängande form av sibirisk ärtbuske *C. arborescens.* Skotten är gröna med korkstrimmor. Bladen är parbladiga med fyra par småblad. Blommar i juni med gula blommor och bildar senare ärtlika fröskidor.

Bild Curt Lönnberg

Fraxinus excelsior 31

Ask

Saarni

Bladen är stora, upp till 25 cm långa, med fyra till sju bladpar och ett uddblad. Knopparna är svarta och toppknopparnas knoppfästen är tillplattade. Barken är grågrön.

Malus domestica 32

Äpple

Tarhaomenapuu

Äppelträdets blad är 5-6 cm långa, elliptiska med vitluden undersida. Barken är gråbrun med korkporer. Knopparna är lite håriga. Äldre skott har ofta fruktsporrar.

Malus Purpurea-gruppen ’Royalty’ **33**

Purpurapel

Purppuraomenapuu

Ett prydnadsäppelträd med glansiga mörkröda blad, röda blommor och små röda frukter. Vinterskotten ser ut som hos vanligt äpple, *M. domestica*, förutom att veden är röd.

Populus balsamifera **34**

Balsampoppel

Palsamipoppeli

Rödbrun bark och stora, avlånga, mycket klibbiga knoppar som doftar. Bladen är spetsigt äggrunda, kala och blanka, mörkare gröna på ovansidan och ljusare på undersidan.

Populus tremula **35**

Asp

Metsähaapa

Aspen har strödda, smala, spetsiga, vassa, kala och rödbruna knoppar. Barken är glänsande och slät. Bladen är runda med naggad kant, mörkare ovansida och ljusare undersida.

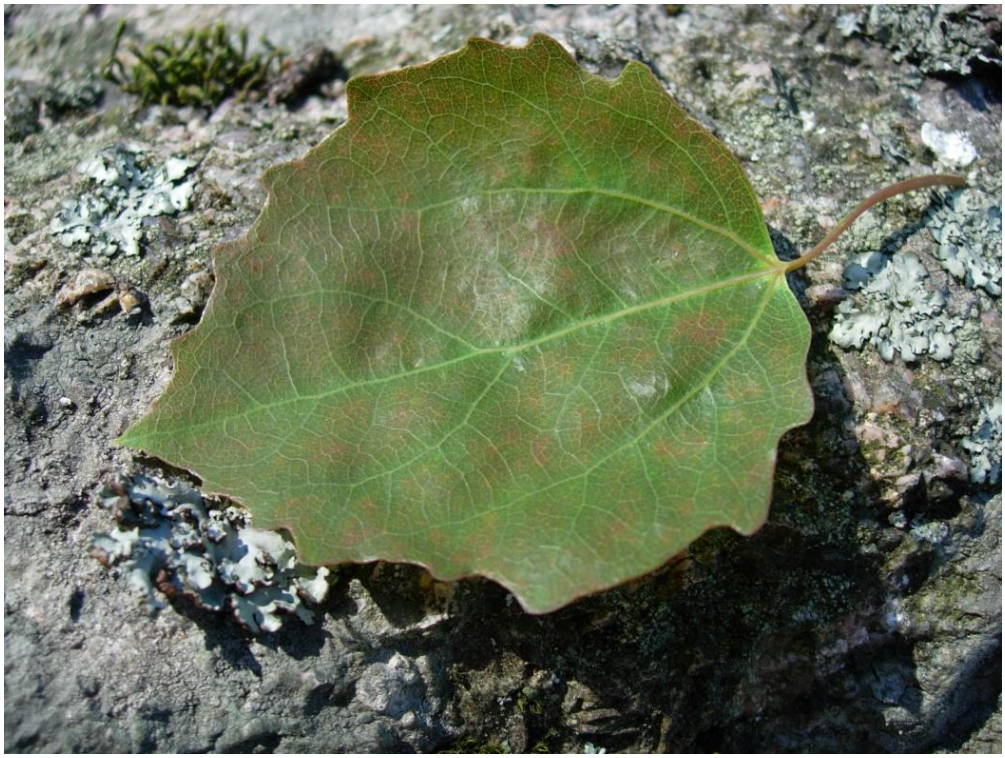

Populus x berolinensis **36**

Berlinerpoppel

Berliininpoppeli

Årsskotten har ljusa korkstrimmor, som gör att skotten känns kantiga. Barken är ljust gulbrun. Knopparna är lite klibbiga och doftar sött och kryddigt. Bladen är spetsigt äggformade, glansiga och med naggad kant.

Prunus cerasus **37**

Surkörsbär

Hapankirsikka

Blommar rikligt i maj med vita blommor. Bären mognar med början i augusti. Bladen är äggrunda eller omvänt äggrunda med sågad kant. Bladets ovansida är mörkare grön och glansigare än undersidan. Vid bladbasen finns två körtlar. Knopparna är spetsiga och sitter i knippen. Bark på unga skott är ofta täckt av en grå hinna.

Prunus domestica **38**

Plommon

Luumu

Grenarna kan ha tornar eller vara utan. Kvistarna kan vara antigen håriga eller kala. Knopparna sitter i knippen. Bladen är långskaftade och håriga med elliptisk bladskiva, grova nerver och sågad bladkant. Blommar i maj med vita blommor som sitter ensamma eller parvis.

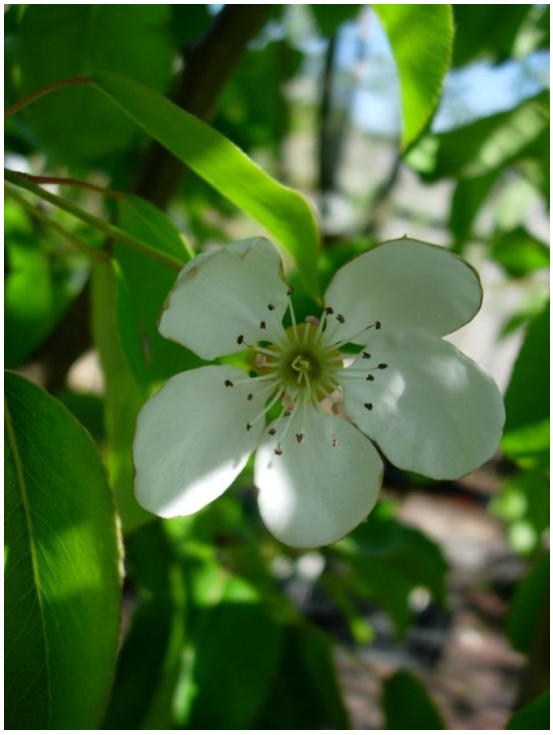

Prunus maackii **39**

Gulbarkig hägg

Tuohituomi

Ett träd med vacker flagande gulbrun bark. Vinterskotten är rödbruna med korkporer. Bladen är ovala, långsmala, finsågade, kala på ovansidan och något håriga på undersidan. Bladen kan ha små körtlar vid bladbasen. Blommar på våren med vita blommor och får senare svarta bärliknande frukter.

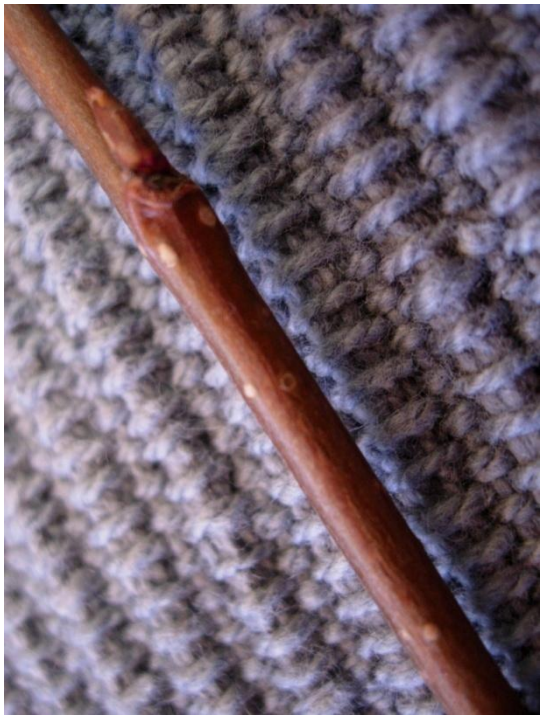

Prunus padus **40**

Hägg

Tuomi

Barken är brun med korkporer och då man skrapar på barken luktar den bittermandel. Knopparna är spetsiga med svartbruna knoppfjäll. Bladen är ovala, spetsiga och sågade. Bladet har två nektarier som ser ut som små knölar vid bladbasen. Blommar i maj-juni med vita doftande blommor i klasar.

Pyrus communis **41**

Päron

Päärynä

Vinterskotten har fruktsporrar och spetsiga knoppar. Bladen är elliptiska, läderaktiga och glansiga med långa bladskaft. Mittnerven på bladet är ljus och tydligt synlig. Bladen är ljusare på undersidan. Bladkanten kan vara helbräddad eller fint sågad.

Quercus robur 42

Ek

Tammi

Vinterknopparna sitter strödda och ofta i knippen i skottspetsarna. Skotten är glansigt gråbruna med ljusa korkporer och utan behåring. Skär man en kvist rakt av, ser märgen ut som en stjärna. Bladen är avlånga och grunt rundflikiga.

Salix alba var sericea ’Sibirica’ 43

Silverpil

Hopeasalava

Kvistarna är mjuka och böjliga. Skottspetsarna och knoppfjällen är håriga. Bladen är silverfärgade och lansettlika.

Salix caprea **44**

Sälg

Raita

Årsskotten är håriga, med knoppar som är täckta av endast ett knoppfjäll (vilket är typiskt för Salix). Barken är brungrön, men kan bli rödbrun på solsidan. Bladen är stora, ovala och bredast på mitten, bredare än hos många andra Salix-arter. Bladens kant är naggad och undersidan luden.

Salix daphnoides **45**

Daggvide

Härmäpaju

Barken är rödbrun och på vinter täcks de stora blomknopparna av mörkbruna knoppfjäll. På två-årsbarken finns en dagglik grå beläggning, som gett växten dess namn. Bladen är brett lansettlika, glänsande och kala med sågad kant. Bladens undersida är ljusare än ovansidan.

Salix fragilis 'Bullata' **46**

Klotpil

Terijoensalava

Vinterknopparna är små (ca 2 mm) och brunsvarta. Skotten är gul-grön-bruna. *Fragilis* syftar på att kvistarna lätt bryts av. Bladen är lansettlika med fintandad kant, glänsande gröna på ovansidan och ljusare på undersidan.

Sorbus americana 47

Amerikansk rönn

Amerikanpihlaja

Jämfört med den vanliga rönnen (*S. aucuparia*) har den amerikanska rönnen mycket grövre kvistar och större blad. Knopparna är också stora, klibbiga och knoppfjällen är kala. Liksom den vanliga rönnen har också den amerikanska rönnen blad som är parbladiga med sex till åtta parblad och ett uddblad.

Sorbus aucuparia **48**

Rönn

Kotipihlaja

Vinterknopparna är håriga och har mörka knoppfjäll. Barken är slät och grå. Bladen är parbladiga med sex till åtta parblad och ett uddblad. Uddbladet är inte större än de andra. Blommar i maj-juni med vita blommor i klasar och får senare röda bärlika frukter.

Sorbus hybrida **49**

Oxelrönn, finnoxel

Suomenpihlaja

Vinterknopparna är brunröda och lite håriga. Barken är grå. Bladen är matt gröna på ovansidan och något ludna på undersidan. Bladen är enkla upptill men med ett fåtal fria blad vid basen. I spetsen är bladskivan hel med flikig grovtandad kant. Bladen ser ut som ett mellanting av bladen hos rönn och oxel. Blommar i juni med vita blommor i klasar och får senare röda frukter.

Sorbus intermedia **50**

Oxel

Ruotsinpihlaja

Vinterknopparna är brun- eller grönaktiga och klibbiga. Bladen är grunt parflikiga, men inte parbladiga. Bladskivan är hel med sågtandad kant. Bladets undersida är ulligt. Blommar i juni med vita blommor i klasar och får senare röda frukter.

Tilia cordata **51**

Lind

Metsälehmus

Årsskotten är kala med grönskiftande knoppar, som på solsidan kan vara rödskiftande. Bladen är hjärtformade och har små bruna hårtofsar vid nerverna på undersidan. Blommar i juli-augusti med gulvita blommor i klasar. Nötterna är mindre (ca 6 mm) än hos *T. platyphyllos*.

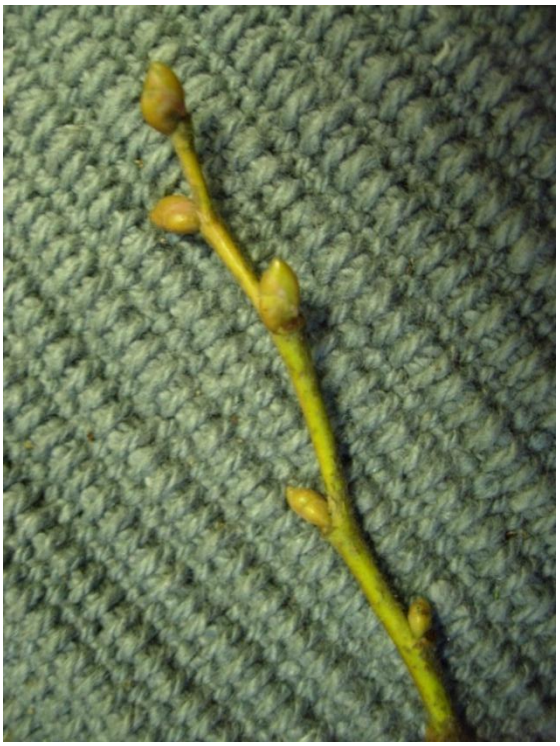

Tilia platyphyllos **52**

Bohuslind

Isolehtilehmus

Årsskotten är ställvis håriga och har rödbruna knoppar. Bladen är stora och hjärtformiga med vita hårtofsar vid nerverna på undersidan. På bladen syns tydliga tvärnerver mellan sidonerverna. Nötterna är större (8 – 10 mm) än hos *T. cordata* och har fem åsar.

Ulmus glabra **53**

Skogsalm

Vuorijalava

Almen har runda blomknoppar och spetsiga bladknoppar. Knopparna är osymmetriskt placerade i förhållande till bladärret. Bladen är omvänt äggrunda och spetsiga, gröna och ofta sträva med osymmetrisk bas.

Lövfällande buskar

Acer tataricum ssp ginnala 54

Ginnalalönn

Mongolianvaahtera

En rikligt förgrenad buske eller litet träd. Bladen är treflikiga, 7-10 cm långa och med den mittersta fliken klart längre än de andra. Knopparna är korsvis motsatta. Bladärret omsluter stammen, som på alla lönnar. Frukterna är vingförsedda. De unga skotten är rödskiftande på solsidan och de äldre skotten är gråbruna.

Amelanchier alnifolia 55

Bärhäggmispel

Marjatuomipihlaja

Nya skott är rödbruna med korkporer och strödda knoppar. Bladen är runda till elliptiska och har grovt sågad kant. Unga blad är vanligtvis kala. Blommar på försommaren med vita blommor i upprätta klasar. Blommornas kronblad är dubbelt så långa som breda. Får senare en svartblå rund frukt.

Bilden ovan Curt Lönnberg

Amelanchier lamarckii 56

Prakthäggmispel

Rusotuomipihlaja

Vinterknopparna är strödda, spetsiga och rosa-violetta med flera knoppfjäll. Unga skott är ljusbruna, äldre bark blir grå. Bladen är avlånga, har sågad kant och nästan parallella sidor. Bladskaften är håriga. Unga blad är något vikta på mitten längs mittnerven, rödskiftande och med vithårig undersida. Blommar i maj med vita blommor i glesa klasar som är något hängande. Blommornas kronblad är långa och smala, ca tre gånger längre än bredden. Får senare en svartblå frukt.

Bilder av skott och blommor Curt Lönnberg

Amelanchier spicata **57**

Häggmispel

Isotuomipihlaja

Bladen är strödda och elliptiska till äggrunda med fint sågtandad kant. Unga blad är håriga. Grenarna är smala, rödskiftande, upprättväxande och raka med spetsiga, lite håriga knoppar. Blommar med vita doftande blomklasar i maj - juni. Sedan bildas ätliga mörkblå bär.

Aronia x prunifolia **58**

Slånaronia

Koristearonia

Knopparna på vinterskotten är spetsiga och mörkt röda. Barken är ljust brungrå. Bladen är ovala och fint tandade. Blommar på våren med vita blommor i kvastlika ställningar och får sedan ätliga svarta bär.

Berberis thunbergii **59**

Häckberberis

Japaninhappomarja

En taggig buske med rikt förgrenade grenar och enkla tornar. Bladen är små, gröna, omvänt äggrunda och med helbräddad kant.

Berberis thunbergii ’Atropurpurea’ **60**

Röd häckberberis

Purppurahappomarja

Röd häckberberis är i övrigt lika som häckberberis förutom att bladen och de nya skotten är röda.

Berberis x ottawensis ’Superba’ 61

Holländsk blodberberis

Hurmehappomarja

Bladen är röda och helbräddade. Skotten har 1-3 tornar vid knoppen. Man kan se skillnad på holländsk blodberberis och röd häckberberis på det att blodberberis är högre och kan ha flera tornar vid knoppen.

Caragana arborescens 62

Sibirisk ärtbuske

Siperianhernepensas

Barken är grön och har korkstrimmor. På grenarna finns också stipler som har omvandlats till taggar. Bladen är parbladiga med fyra till sex par småblad. Småbladen är elliptiska och uddspetsiga. Blommar med små gula blommor.

Chaenomeles japonica 63

Liten rosenkvitten

Japaninruusukvitteni

Liten rosenkvitten är en liten buske med små runda, tandade blad och ibland korta taggar. En del buskar kan ha rikligt med taggar och andra nästan inga alls. Veden är seg och svår att bryta. Knopparna ser ut som små rosor. Den blommar i maj-juni med orangeröda blommor. Under sensommaren utvecklas gula frukter.

Cornus alba ’Sibirica’ 64

Korallkornell

Korallikanukka

Korallkornellen känns igen på sina granna röda årsskott. Bladen är friskt gröna, motsatta, långsträckta och långspetsade med grågrön undersida och fem till sju par nerver. Blommar på sommaren med gulvita blommor, får senare bärlika frukter.

Cornus alba ’Sibirica Variegata’ 65

Brokbladig kornell

Viirukirjokanukka

Brokbladig kornell är i övrigt lika som korallkornell, *C. alba ’Sibirica’,* förutom att bladen är brokiga i grönt och vitt. Barkens färg är också rödskiftande, men inte alltid så starkt som på korallkornellen.

Cornus alba ssp.stolonifera ’Flaviramea’ **66**

Gullkornell

Keltaoksakanukka

Barken på årsskotten har en lysande gulgrön färg. Knopparna är mörka och parvis motsatta. Bladen är friskt gröna, långsträckta och långspetsade.

Corylus avellana 67

Hassel

Pähkinäpensas

Årsskotten är håriga med brun bark och ljusa korkporer. Knopparna är korta och lite tillplattade med flera knoppfjäll och kan ofta vara öda på ovansidan och gröna på undersidan. Bladen är nästan runda, lite håriga, uddspetsiga, dubbelsågade och har symmetrisk hjärtformad bas.

Cotoneaster integerrimus 68

Tyskt oxbär

Euroopantuhkapensas

På vinterskotten finns knoppar, som är lite öppna. Bladen är små, 2 – 4 cm långa, rundat äggformiga, matta och med en ljus bladkant. Blommar på sommaren och får senare röda bärlika frukter.

Cotoneaster lucidus 69

Häckoxbär

Kiiltotuhkapensas

Vinterskotten har till hälften öppna håriga knoppar, som kan liknas vid papegojnäbbar. Bladen är glansiga och mörkgröna. Blommar i juni med ljusröda blommor och bildar senare oätliga svarta bär.

Crataegus grayana **70**

Häckhagtorn

Aitaorapihlaja

Grenarna är styva, mörkbruna och glansiga med stora, upp till 8 cm långa tornar. Knopparna är runda med många knoppfjäll. Bladen är spetsigt äggrunda med dubbelsågad kant och något hårig undersida. Blommar i maj – juni med vita blommor i kvastlika samlingar och får senare röda bär.

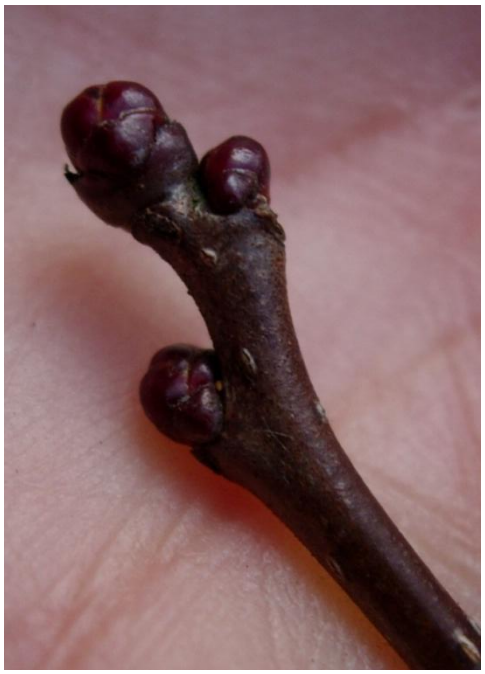

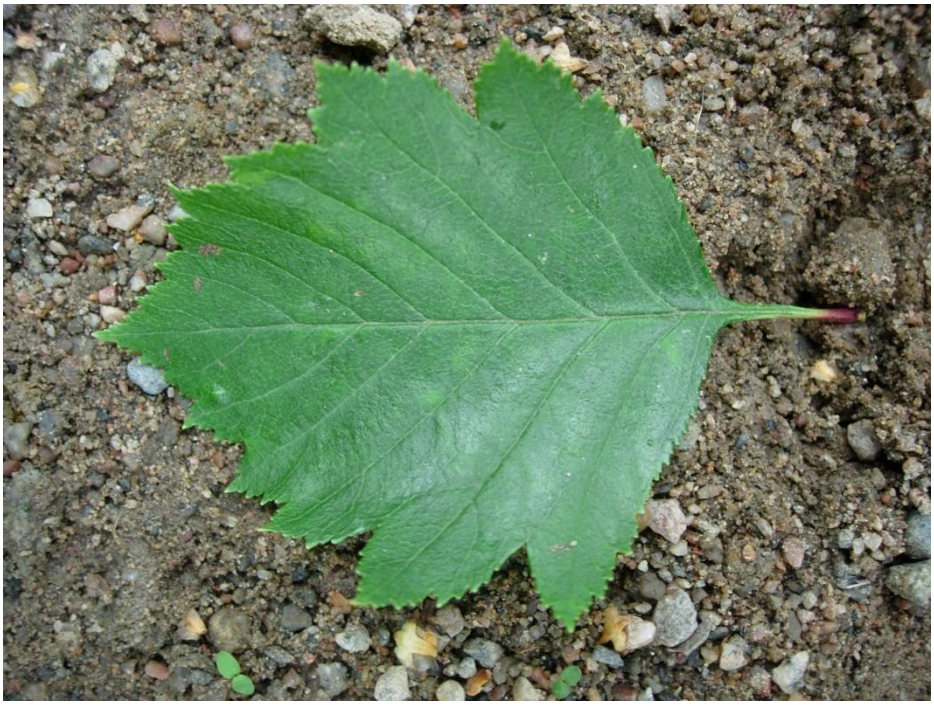

Crataegus x media ’Paul’s Scarlet’ 71

Rosenhagtorn

Ruusuorapihlaja

Barken på skotten är grågrön och det finns korta tornar här och där. Det finns också ofta kortskott. Knopparna är runda och har många knoppfjäll. Blommar i juni med rosenröda blommor. Bladen är små och flikiga.

Cytisus decumbens **72**

Krypginst

Suikerovihma

En krypande risliknande buske med femkantiga grenar. Unga skott är gröna och äldre grå. Bladen är små, elliptiska och håriga på undersidan. Blommar i maj-juni med gula ärtblomsliknande blommor.

Dasiphora fruticosa 73

Ölandstok

Pensashanhikki

Grenarna är mycket förgrenade och har rödbrun bark som unga. Äldre grenar har gråaktig och avflagnande bark. Vinterskotten är risiga och ser ”skräpiga” ut då blomrester sitter länge kvar. Bladen är parbladiga med spetsiga lansettlika småblad och ett uddblad. Blommar rikligt på sensommaren med vita, gula eller rödorange blommor.

Forsythia ovata **74**

Tidig forsythia

Koreanonnenpensas

Vinterskotten har blomknoppar i knippen och väl synliga korkporer. Då man skär ett skar som går längsmed stammen syns märgen, som är lamellaktig. Bladen är mörkt gröna, runda *och parvis motsatta. Blommar tidigt på våren på bar kvist med gula blommor.*

Hippophaë rhamnoides **75**

Havtorn

Tyrni

Grenarna har gråbrun bark och tornar. Knopparna sitter tätt och ser ut som små rosor. Blommar på bar kvist och honplantorna bildar senare orange bärlika frukter. Bladen är långsmala, lansettlika och silverglänsande.

Hydrangea arborescens 76

Fylld vidjehortensia

Pallohortensia

Årsskotten är ljusbruna. Bladen är tunna, hjärtlika och ljust gröna. Blomställningen är stor och rund som en boll och kan bli upp till 30 cm bred.

Bild Curt Lönnberg

Hydrangea paniculata ’Grandiflora’ 77

Syrenhortensia

Syyshortensia

Grenarna är ljust rödbruna med tre knoppar på samma höjd i en krans runt stammen. Märgen är mjuk. Bladen är äggformade, med sågad kant och upp till 15 cm långa. Blomställningen är spetsigt pyramidformad och består till största delen av sterila kantblommor.

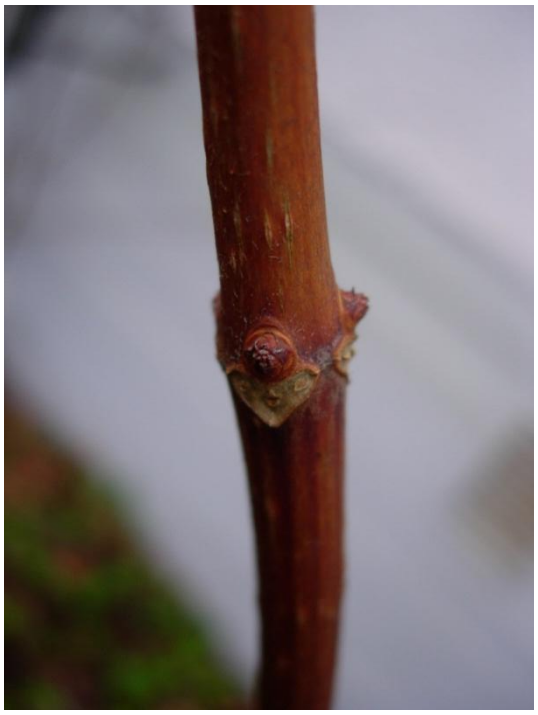

Hydrangea paniculata ’Praecox’ 78

Tidig syrenhortensia

Kuutamohortensia

Vinterskotten har tre knoppar i en krans runt stammen, vilket är typiskt för hortensior. Blomställningen är glesare p.g.a färre skenblommor och plattare till formen än hos syrenhortensian. Bladen är äggformade med sågad kant, liksom hos syrenhortensian.

Bild Curt Lönnberg

Laburnum alpinum **79**

Alpgullregn

Kaljukultasade

Vinterskotten har grön bark och silvervita håriga knoppar. Då man skrapar på barken doftar det gurka. Bladen är trefingrade. Blommar i juni med gula blommor i långa hängande blomklasar. Senare bildas fruktbaljor.

Lonicera caerulea 80

Blåtry

Sinikuusama

Grenarna är styva, upprättväxande och rödbruna. Bladen är mörkt blågröna. Knopparna växer ut från stammen i nästan 90 graders vinkel, är parvis motsatta och har tre uddar. Blommar i maj-juni med små gulvita blommor och får senare blå bär.

Bild Curt Lönnberg

Lonicera tatarica ’Rosea’ 81

Rosentry

Rusokuusama

Den unga barken är brun eller grå, gammal bark är nästan svart och fjällande. Knopparna är runda och grå och växer ut från grenen i nästan 90 graders vinkel. Grenarna har ihålig märg. Blommar i juni med rosa blommor och får senare orange bär. Bladen är blågröna och motsatta.

Bild Curt Lönnberg

Malus toringo var. sargentii 82

Bukettapel

Marjaomenapensas

Unga skott är håriga och kvistarna är styva, som *Malus domestica* i miniatyr. Bladen är ovala och glest tandade. Knopparna är rosa och blommorna vita. Senare bildas små frukter som liknar miniatyräpplen.

Philadelphus coronaius **83**

Doftschersmin

Pihajasmike

Årsskotten är gråbruna och knopparna syns inte på vinterskotten. Äldre skott är väl förgrenade och spretiga. Bladen är brett äggrunda med sågade kanter. Blommar rikligt i slutet av juni – början av juli med vita blommor.

Philadelphus lewisii var. gordonianus ’Tähtisilmä’ 84

Gordonschersmin

Loistojasmike

Barken på unga skott är rödbrun och slät, medan barken på äldre skott spricker upp. Grenarna är lätt böjda. Blommar rikligt omkring månadsskiftet juni-juli med vita blommor.

Physocarpus opulifolius ’Luteus’ 85

Gul smällspirea

Keltaheisiangervo

Barken lossnar i långa flagor och gör att grenarna ser risiga ut. Bladen är lysande gula, strödda, tandade och flikiga.

Prunus pumila var. depressa **86**

Sandkörsbär

Lamohietakirsikka

En lågväxande, krypande buske med utbrett växtsätt. Barken är brun på unga skott medan äldre skott blir gråare. De nya bladen skiftar i rödbrunt och blir senare mörkgröna. Bladen är lansettlika med sågad kant och bredast ovan mitten. Blommar med små vita blommor och får senare små brunröda frukter.

Ribes alpinum 87

Måbär

Taikinamarja

Årsskotten är ljust brungrå. Den inre barken är grön och doftar svamp. Knopparna är ljusa och spetsiga. Bladärren är mycket smala. Grenarna är veka och mjuka och växer ganska utbrett. Bladen är grunt treflikiga med glänsande undersida. Blommar i maj-juni med blekt gula blommor och får senare röda bär.

Övre bild Curt Lönnberg

Ribes aureum **88**

Gullrips

Kultaherukka

Årsskottens bark är ljusbrun och barken på äldre skott gråbrun. Den inre barken är orange och doftar mango. Bladen är strödda och treflikiga. Blommar i maj-juni med gula blommor och får senare svart bär.

Ribes nigrum **89**

Svarta vinbär

Mustaherukka

Knopparna och bladen doftar aromatiskt. Barken är hel. Bladen är handflikiga. Blommar i maj-juni med grönaktiga blommor och får sedan svarta bär.

Ribes Rubrum-gruppen 90

Röda och vita vinbär

Puna- ja valkoherukka

Grenarna är tjocka och den gråbruna barken spricker upp. Bladen är tre- till femflikade och tandade med ljusare grön och mjukt hårig undersida.

Ribes UVA-crispa-gruppen 91

Krusbär

Karviainen

Barken är grå och bladen är tre- till femflikade. Krusbär är den enda Ribes-arten som har tornar. Blommar i maj och får bär i på sensommaren.

Rubus idaeus **92**

Hallon

Vadelma

Årsskottet är oförgrenat och hela skottet är täckt med taggar. Märgen är brun. Bladen är parbladiga med ett uddblad och två till sex småblad, som är vitfiltade på undersidan. Blommar i juni – juli med små vita blommor och får därefter röda bär.

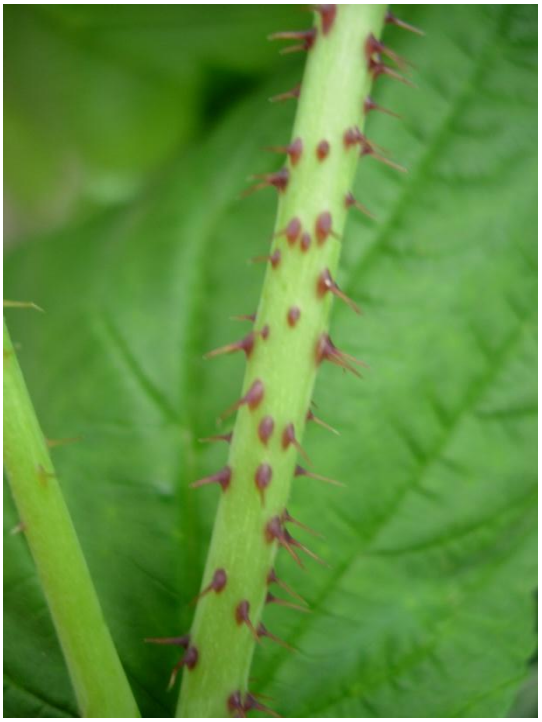

Rubus odoratus **93**

Rosenhallon

Tuoksuvatukka

Grenarna är upprättväxande, utan taggar och med flagande bark. Bladen är stora, 10 – 25 cm breda, och håriga. Blommar i juni – juli med rosa blommor. Får senare röda frukter.

Salix purpurea **94**

Rödvide

Punapaju

En buske med smala vidjelika grenar. Nya skott är kala och har glänsande rödbrun bark. Äldre bark blir gråbrun. Bladen är smalt lansettlika, bredast ovanför mitten med mer än femton par sidonerver. Bladens kant är helbräddad nertill och sågad på övre delen. Bladens ovansida är mörkare grön än undersidan. Blommar med korta smala hängen på bar kvist om våren.

Salix viminalis **95**

Korgvide

Koripaju

Årsskotten har korta internoder och skottspetsarna är sammetshåriga. Knoppfjällen är ljusgrå. Bladen är smala, lansettlika, 8 – 14 cm långa, mörkare gröna på ovansidan och ljusare, silkeshåriga på undersidan.

Sambucus nigra **96**

Fläder

Mustaselja

Knopparna är stora och parvis placerade. Bladärren är stora. Märgen är vit. Bladen är parbladiga med ett uddblad. Fläder blommar i juni-juli med vita blommor i flata blomställningar. Sedan bildas frukter, som först är röda men blir svarta då de mognar.

Sambucus racemosa **97**

Druvfläder

Terttuselja

Knopparna är placerade parvis och bladärren är stora. Märgen är brun och svampartad. Då man skrapar på barken luktar den illa. Man kan se tydliga korkporer i barken. Bladen är parbladiga med ett till tre bladpar och ett uddpar. Druvflädern har gulvita blommor i en rundad blomställning och senare röda frukter.

Sorbaria sorbifolia 98

Rönnspirea

Viitapihlaja-angervo

De gamla blomställningarna sitter kvar länge. Blomställningen och skottändarna torkar senare bort. Barken har korkporer. Grenarna är upprätta med strödda blad, som består av upp till 12 små parblad och ett uddblad. Blommar under lång tid på sommaren med vita blommor i pyramidformade blomställningar.

Bild Curt Lönnberg

Spiraea betulifolia 99

Björkspirea

Koivuangervo

Barken är rödbrun med lite korkstrimmor och spricker upp i längdriktningen. Kvistarna är tätt förgrenade. Blomställningen, som består av vita blommor, är upptill flat till formen och bladen liknar lite björkens blad.

Bild Curt Lönnberg

Spiraea x billardii **100**

Klasespirea

Rusopajuangervo

Barken är brun och knopparna är finhåriga. Blomställningen är smal, cigarrformad och sitter kvar länge. Blommar i augusti-september med rosa-röd-lila blommor. Bladen är avlånga, sågade och med spetsig bladbas.

Spiraea densiflora 101

Amerikansk praktspirea

Rinneangervo

En liten buske med tätt och kompakt växtsätt. Grenarna är rödbruna och bladen är elliptiska och tandade. Unga blad är rödskiftande. Blommar en lång tid under sommaren med ljuslila blommor i täta flockar.

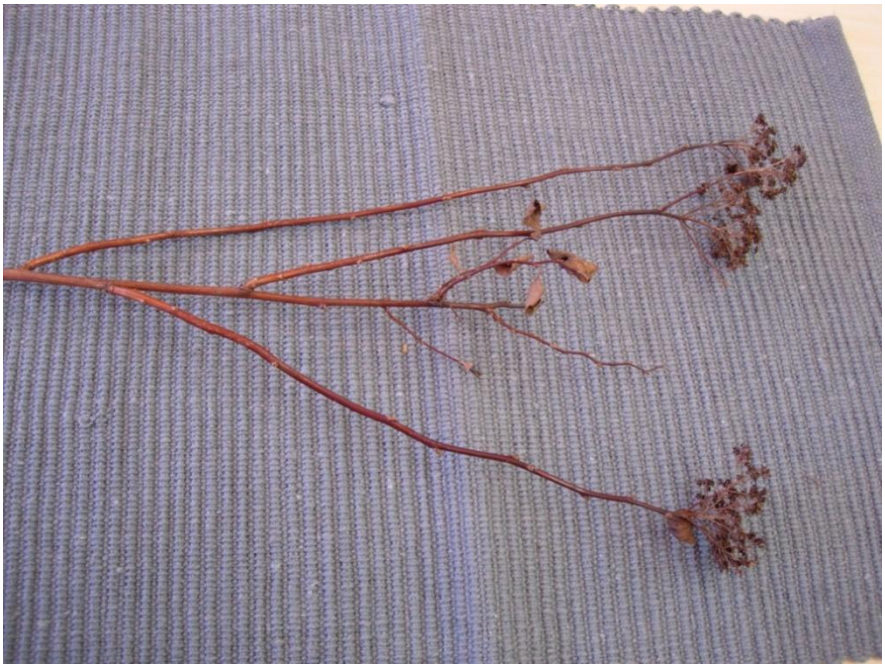

Spiraea 'Grefsheim' **102**

Hybridspirea

Norjanangervo

Skotten är sirliga och har tätt med knoppar. De unga skotten är finhåriga medan de äldre har flagande bark. Bladen är små, grågröna och smala. Blommar mycket rikligt i maj med små vita blommor längs med hela grenen.

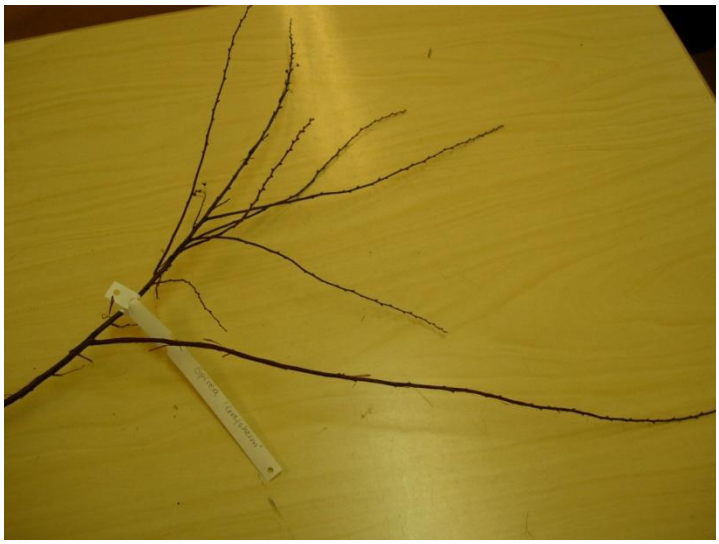

Spiraea japonica ’Froebelii’ 103

Rosenspirea

Ruusuangervo

På vinterskotten kan man se en gles pyramidformad blomställning i ändan på skottet. Knopparna är lite håriga. Bladen är elliptiska och tandade. Unga blad har en rödbrun färg. Blommar i juli med rosenröda blommor.

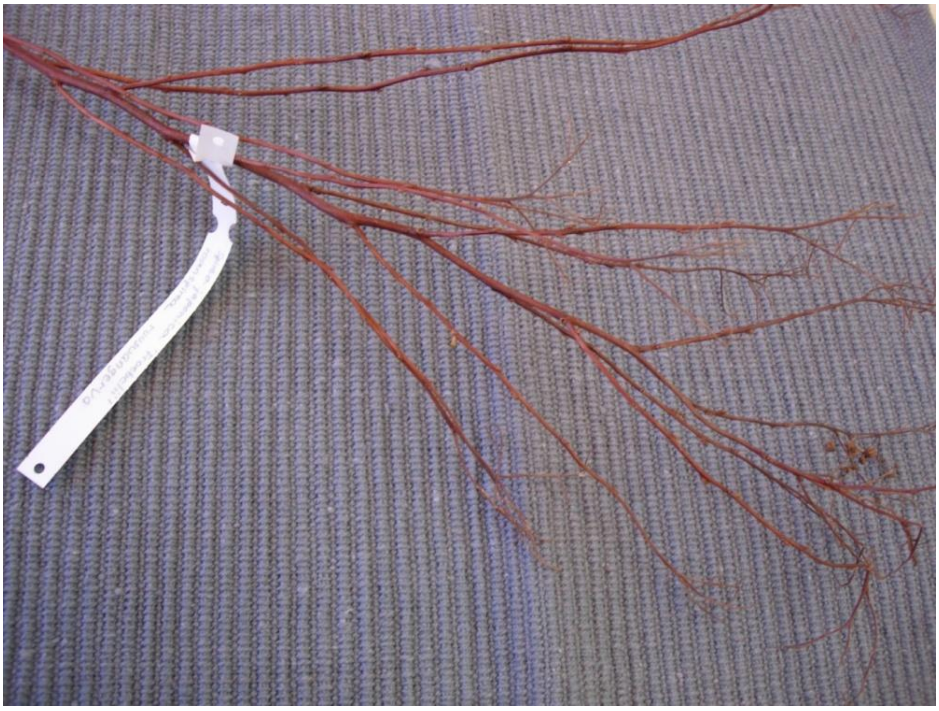

Spiraea japonica 'Little princess' **104**

Dvärgpraktspirea

Keijuangervo

En mycket låg buske med kompakt växtsätt, sirliga grenar och små elliptiska, tandade blad. Blommar i juli-augusti med rosa blommor. Ser ut som en rosenspirea (*S. japonica 'Froebelii'*) i miniatyr.

Stephanandra incisa 'Crispa' **105**

Stefanandra

Seppelvarpu

En marktäckande buske med tunna, ljust rödbruna grenar som böjer sig mot marken. Vinterknopparna är röda. Bladen är flikiga och tandade.

Symphoricarpos albus var.laevigatus **106**

Snöbär

Valkolumimarja

Kvistarnas märg är ihålig. Knopparna är placerade parvis motsatta i en 45-graders vinkel från stammen. Stammen är glansigt gråbrun. De vita bären sitter länge kvar. Bladen är mörkt blågröna och runda till formen, men bladens form kan variera, t.o.m. på samma gren. Blommar på sensommaren med mycket små vitrosa blommor och får senare vita, lite giftiga bär.

Syringa vulgaris 107

Syren

Pihasyreeni

Vinterskotten har två ändknoppar, i övrigt parvis motsatta, gröna, i tvärsnitt fyrkantiga knoppar och sympodialt växtsätt. Bladen är kala och spetsigt äggrunda, med utdragen spets och bred rundad bas. Blommar på försommaren med lila eller vita blommor som sitter i stora klasar.

Syringa x henryi **108**

Norrlandssyren

Puistosyreeni

Vinterskotten har en ändknopp och två bladknoppar i skottets spets, i övrigt parvis motsatta bruna knoppar och sympodialt växtsätt. Barken har ljusa korkporer. Knopparna är fyrkantiga, liksom på *Syringa vulgaris*. Bladen är mer långsmala, glansigare, mörkare gröna och mer läderaktiga än hos *S. vulgaris.* Blommar i juni-juli med blommor i stora klasar.

Viburnum lantana 109

Parkolvon

Villaheisi

Knopparna på vinterskotten är parvis motsatta och nakna, utan knoppfjäll. Bladen är motsatta, brett elliptiska, fint tandade och sträva med tydliga nerver. Bladen är mörkare gröna på ovansidan och grå på undersidan. Blommar i juni-juli med gulvita blommor i kvastlika blomställningar. Frukten är först röd och senare svart, bärlik stenfrukt.

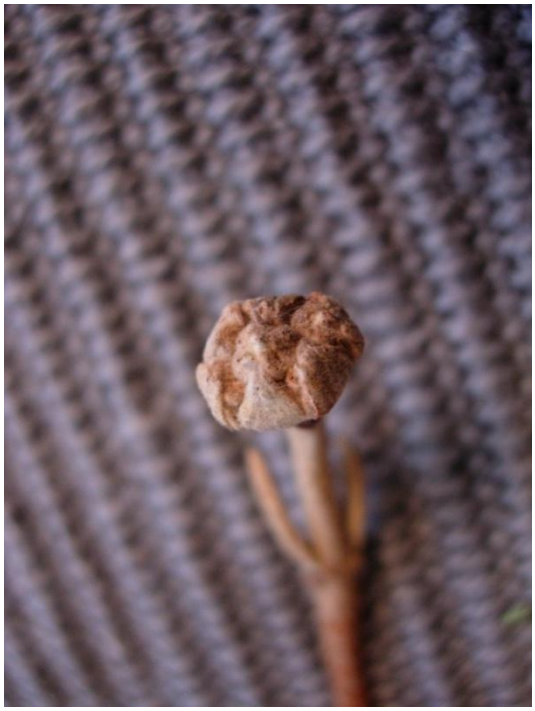

Viburnum opulus ’Pohjan Neito’ **110**

Snöbollsbuske

Lumipalloheisi

Vinterskotten har motsatta ljusgröna eller rödskiftande knoppar och ljust brungrå bark. Det finns ofta rester av blomställningar kvar och busken ser lite risig ut på vintern. Bladen är grunt tredelat handflikiga och på bladskaftet vid bladbasen finns två körtlar. Blommar i juni-juli med sterila vita blommor i stora runda bolliknande blomställningar.

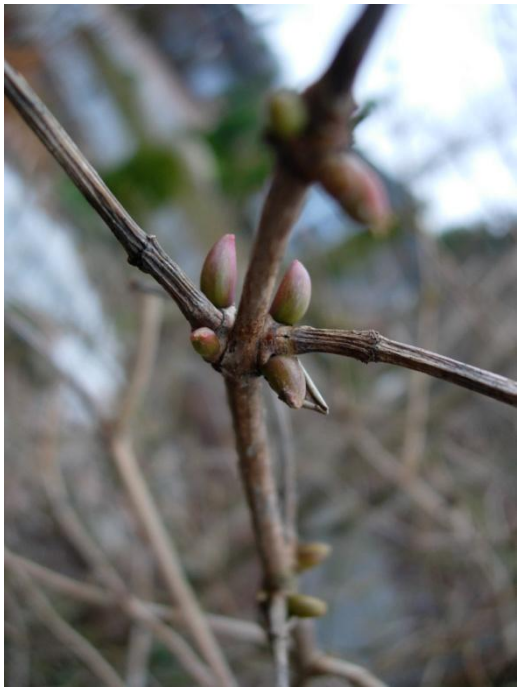

Vintergröna växter

Mahonia aquifolium 111

Mahonia

Mahonia

Bladen är glansiga, mörkgröna, parbladiga med två till fyra par småblad och ett uddblad. Bladkanten är vass och torntandad. Blommar i juni med gula blommor. Senare bildas blåa bär.

Bild Curt Lönnberg

Rhododendron Tigerstedtii-gruppen 112

Rhododendron Tigerstedtii-gruppen

Marjatanalppiruusu

En vintergrön buske med läderaktiga och blanka blad med ljusare undersida. Blommar i maj – juni med klocklika vita till rosa blommor i toppställda samlingar.

Vinca minor **113**

Vintergröna

Pikkutalvio

Vintergrön marktäckare med långa rankor och läderaktiga blad. Knopparna är parvis motsatta. Blommar i maj – juni med blåvioletta eller vita blommor.

Rosor

Rosa pimpinellifolia **114**

Pimpinellros

Pimpinellaruusu

Grenarna är brunröda till färgen och har rikligt med taggar av olika längd som lossnar ganska lätt. Bladen är parbladiga och med ett uddblad. Blommar i juni med vita eller rosa blommor. Nyponen är till en början svartröda men blir senare svarta. (Bild längst ner till höger Curt Lönnberg)

Rosa rugosa **115**

Vresros

Kurtturuusu

Grenarna har ljust grå-grön-brun bark, hårig stam och rikligt med taggar som inte lossnar så lätt som på pimpinellrosen. Bladen är blanka, mörkt gröna med rynkiga småblad. Blommar under sensommaren med ganska stora vita till röda blommor och får senare röda stora nypon.

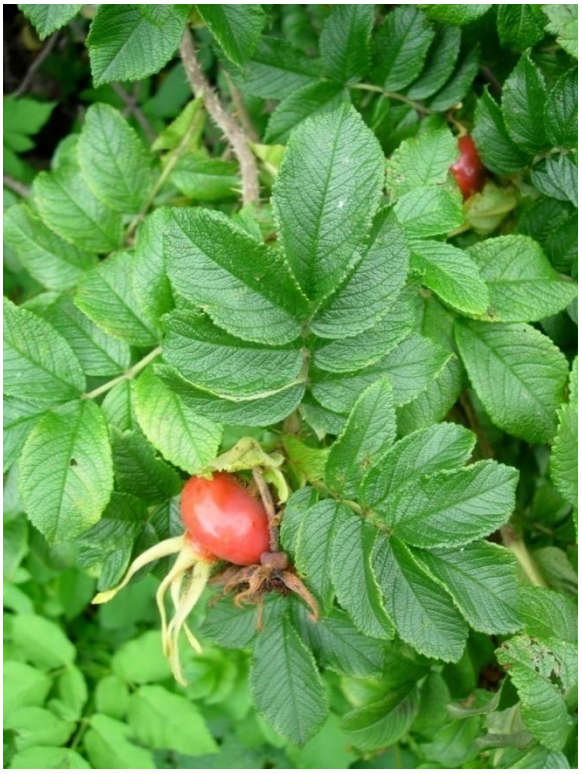

Rosa Rugosa-gruppen 'Hansa' **116**

Rugosaros

Tarhakurtturuusu

Rugosarosens vinterskott, blad och nypon är lika som vresrosens (*R. rugosa)*, men blomman är dubbel och rödviolett.

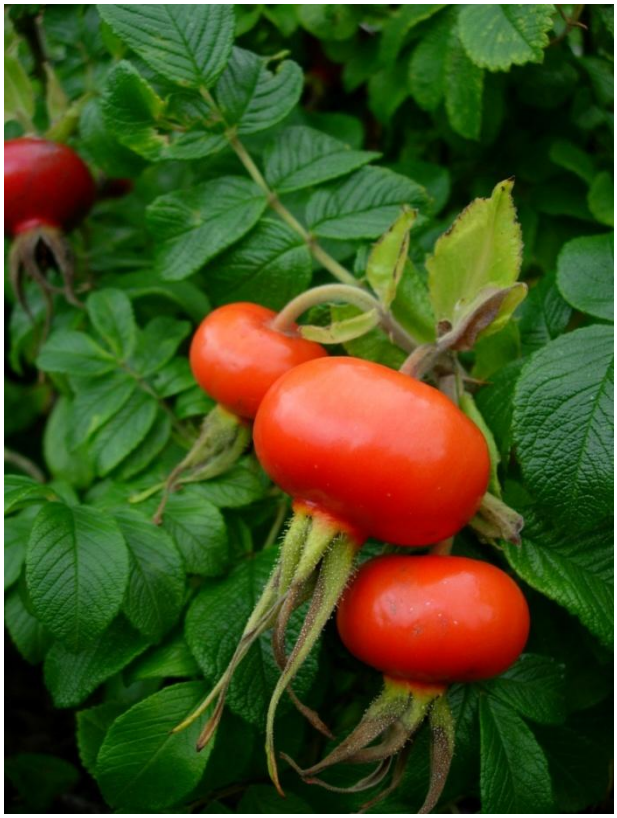

Källförteckning

Alanko, P. (2003). Koristepuut ja -pensaat. Kotipihan suosituimmat puuvartiset kasvit. Helsingfors: Tammi.

Forsblom, J. (1999). Kotipihan puut. Helsingfors: Kotipuutarha-lehti.

Holmåsen, I. (1991). Pohjolan puut ja pensaat. Helsingfors: WSOY.

Hämet-Ahti, L., Palmén, A., Alanko, P & Tigerstedt, P. M. A. (1989). Suomen puu- ja pensaskasvio. Helsinki : Dendrologian seura.

Palmstierna, I. (1999). Puutarhan puut ja pensaat. Helsingfors: Otava.

Räty, E. (2005). Viheralueiden puut ja pensaat. Helsingfors: Taimistoviljelijät.

http://linnaeus.nrm.se/flora/